

Anvisning för ansökan om projekttillstånd för högspänningsledning

Innehåll

1	När behövs projekttillstånd?	2
1.1	Fastighetens eller fastighetsgruppens interna ledning	2
1.2	Sanering av befintlig högspänningsledning	3
2	Grunder för beviljande av projekttillstånd	3
3	Ansökan om projekttillstånd	4
3.1	Innehållet i ansökan om projekttillstånd	4
3.1.1	Uppgifter om den som låter bygga ledningen	4
3.1.2	Ledningens viktigaste tekniska uppgifter samt en översiktskarta över ledningen.....	4
3.1.3	Kostnads kalkyl och byggnadstidtabell	5
3.1.4	Utredning om hur nödvändig ledningen är med tanke på tryggheten av elöverföringen	5
3.1.5	Utredning om ledningens miljökonsekvenser och lämplighet med tanke på områdets markanvändning	6
3.1.6	Utlåtande av den nätverksinnehavaren till vars elnät högspänningsledningen avses bli ansluten	6
3.1.7	Utlåtande av distributionsnätinnehavaren på ansvarsområdet	7
3.1.8	Övriga uppgifter som är behövliga med tanke på tillståndsbehandlingen.....	7
3.2	Innehållet i begäran om utlåtande.....	7
3.3	Inlämnande av ansökan om projekttillstånd eller begäran om utlåtande	7
4	Delgivning av projekttillstånd	8
5	Ändringar i beviljat projekttillstånd	8
6	Innehållet i ansökan om projekttillstånd i ett nötskal.....	9

Anvisning för ansökan om projekttillstånd för högspänningsledning

Denna anvisning är avsedd för ansökan om projekttillstånd för byggande av högspänningsledning enligt 14 § i elmarknadslagen (588/2013). Anvisningen gäller byggande av en intern elledning och ansökan om projekttillstånd från Energimyndigheten.

Energimyndigheten uppdaterar anvisningen efter behov.

Priset på projekttillståndsbeslutet och instruktionerna för inlämning av projekttillståndsansökan uppdaterad den 4 januari 2023 till kapitel 3.3.

1 När behövs projekttillstånd?

Enligt 14 § i elmarknadslagen ska för byggande av en elledning med en nominell spänning på minst 110 kilovolt projekttillstånd begäras hos Energimyndigheten. För byggande av en elledning med en nominell spänning på minst 110 kilovolt vilken sträcker sig över riksgränsen ska projekttillstånd begäras hos arbets- och näringsministeriet.

Projekttillståndsförfarandet gäller alla elledningar med en nominell spänning på minst 110 kilovolt. Förfarandet gäller ledningar, sammanlänknings- och anslutningsledningar som hör till stamnätet och ett högspänningsdistributionsnät. Byggandet av en transformator- och kopplingsstation omfattas däremot inte av projekttillståndsförfarandet.

Enligt 108 § i elmarknadslagen ska den som utövar elnätsverksamhet utan tillstånd som krävs för elmarknadsverksamhet eller bygger en högspänningsledning utan projekttillstånd för olovligt utövande av elnätsverksamhet dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs i någon annan lag.

1.1 Fastighetens eller fastighetsgruppens interna ledning

Projekttillstånd behövs inte för byggande av en intern elledning i en fastighet eller i en motsvarande fastighetsgrupp. Med fastighet avses en fastighet enligt 2 § 1 punkten i fastighetsbildningslagen (554/1995) och fastighetsregisterlagen. Energimyndigheten har i sin etablerade förvaltningspraxis ansett att en fastighetsgrupp kan bildas av fastigheter som är i samma aktörs besittning och som geografiskt gränsar till varandra. Besittningen kan grunda sig på ett avtalsrättsligt arrangemang som berättigar till ägande eller besittning, såsom ett jordlegoavtal. En fastighetsgrupp kan klyvas av en allmän väg.

Ovan nämnda undantag gäller dock inte anslutningsledningar där eldriftsstället eller en eller flera produktionsanläggningar ansluts till nätinnehavarens elnät, även om ledningen i sin helhet finns inom fastigheten eller fastighetsgruppen. Med en fastighets eller fastighetsgrupps interna ledning avses endast en sådan ledning som betjänar fastighetens eller fastighetsgruppens interna eldistribution. *Således är en högspänningsanslutningsledning alltid föremål för ett projekttillståndsförfarande.*

I oklara fall ska man kontakta myndigheten.

1.2 Sanering av befintlig högspänningsledning

Projekttillstånd behövs i regel inte när en befintlig högspänningsledning saneras, om ledningens användningsändamål och slutpunkter förblir oförändrade. Ledningens rutt kan ändras i samband med saneringen. Med ledningens användningsändamål avses till exempel om ledningen hör till tillståndspliktig nätverksamhet eller om det är fråga om en anslutningsledning.

Energimyndigheten rekommenderar att man begär ett utlåtande om behovet av projekttillstånd när befintliga högspänningsledningar saneras eller när det görs ändringar i ledningarna som påverkar ledningens slutpunkter.

2 Grunder för beviljande av projekttillstånd

Enligt 16 § 1 mom. i elmarknadslagen är en förutsättning för att projekttillstånd ska beviljas att elledningen behövs för att trygga elöverföringen. Enligt detaljmotiveringen till paragrafen (RP 20/2013) behövs en ny ledning till exempel när elöverföringen inte längre rimligen kan skötas med det nät som finns. En ny elledning som hör till stamnätet behövs för att trygga elöverföringen bland annat i en situation där det håller på att bildas en sådan flaskhals i stamnätet som eventuellt innebär att landet måste delas in i separata budområden för elhandeln. Det kan också vara nödvändigt att bygga en ny ledning som reservförbindelse eller för att minska nät-förlusterna.

Vissa typer av högspänningsledningar har befriats från ovan nämnda behovsprövning enligt 1 mom. Om ansökan inte gäller en elledning som överskrider riksgrensens, ska projekttillstånd trots bestämmelserna i 1 mom. beviljas för

- 1) en anslutningsledning genom vilken ett eldriftsställe eller ett eller flera kraftverk ansluts till närmaste elnät med en nominell spänning på minst 110 kilovolt.
- 2) en elledning som en distributionsnätsinnehavare bygger inom sitt ansvarsområde eller från sitt ansvarsområde, om elledningen förenar delar av distributionsnätsinnehavarens elnät med varandra eller distributionsnätsinnehavarens elnät med ett annat elnät.

Projekttillstånd som beviljas enligt behovsprövning är till exempel sådana högspänningsledningar som byggts av distributionsnätsinnehavare och som distributionsnätsinnehavaren bygger utanför sitt geografiska ansvarsområde samt alla ledningar som byggts av högspänningsdistributionsnätsinnehavare, eftersom dessa nätsinnehavare inte har något egentligt geografiskt avgränsat ansvarsområde. Även projekttillstånd för högspänningsledningar som byggts av stamnätsinnehavaren beviljas enligt behovsprövning.

Behovsprövningen gäller också sådana högspänningsanslutningsledningar med vilka eldriftsställen eller en elproduktionsanläggning ansluts till något annat nät än det närmaste elnätet med en nominell spänning på minst 110 kilovolt. Med närmaste nät avses den nätsinnehavarens nät som fågelvägen ligger närmast slutpunkten för abonnenten till anslutningsledningen, dvs. till exempel abonnentens elstation. Anslutningspunkten mellan abonnenten och nätsinnehavaren behöver dock inte vara

den närmaste punkten i nätet, utan nätinnehavaren fastställer anslutningspunkten enligt abonnentens behov, nätinnehavarens anslutningsvillkor och tekniska krav till exempel för nätinnehavarens närmaste elstation.

3 Ansökan om projekttillstånd

3.1 Innehållet i ansökan om projekttillstånd

Innehållet i ansökan om projekttillstånd definieras i 4 § i statsrådets förordning 65/2009. Enligt den ska ansökan om projekttillstånd innehålla

- 1) uppgifter om den som låter bygga ledningen,
- 2) ledningens viktigaste tekniska uppgifter samt en översiktskarta över ledningen,
- 3) kostnads kalkyl och byggnadstidtabell,
- 4) en utredning om hur nödvändig ledningen är med tanke på tryggheten av elöverföringen,
- 5) en utredning om ledningens miljökonsekvenser och lämplighet med tanke på områdets markanvändning,
- 6) ett utlåtande av den nätverksinnehavare till vars elnät högspänningsledningen avses bli ansluten,
- 7) ett utlåtande av distributionsnätinnehavaren på ansvarsområdet,
- 8) övriga uppgifter som är behövliga med tanke på tillståndsbehandlingen.

Energimyndigheten begär att ansökan om projekttillstånd lämnas in först när allt innehåll som krävs i ansökan om projekttillstånd har samlats. Nedan beskrivs innehållet i ansökan om projekttillstånd mer detaljerat för varje punkt ovan.

3.1.1 Uppgifter om den som låter bygga ledningen

Uppgifter om den som låter bygga ledningen, dvs. den som ansöker om projekttillstånd. Den som ansöker om projekttillstånd antecknas som part i beslutet om projekttillstånd. I fråga om en gemensam anslutningsledning för elproduktionsanläggningar kan det finnas flera parter i projekttillståndet.

Projekttillstånd för en ledning som hör till nätinnehavarens nätverksamhet kan i regel beviljas endast den nätinnehavare till vars ägo ledningen kommer. Flera nätinnehavare kan alltså i regel inte ansöka om ett gemensamt projekttillstånd.

3.1.2 Ledningens viktigaste tekniska uppgifter samt en översiktskarta över ledningen

Här ska man kort beskriva de viktigaste tekniska uppgifterna om ledningen som ska byggas, till exempel om det är fråga om en luftledning eller jordkabel och vilken typ av stolpe och ledare som ska användas samt ledningens längd. I projekttillståndet föreskrivs dock inte om ledningens tekniska genomförande, så med tanke på projekttillståndet har det ingen betydelse även om dessa uppgifter förändras.

Ledningens översiktskarta ska vara sådan att ledningens start- och slutpunkter samt i mån av möjlighet det omgivande högspänningsnätet är tydligt synliga.

3.1.3 Kostnadskalkyl och byggnadstidtabell

Kostnadskalkylen ska innehålla en kostnadskalkyl för byggandet av hela ledningen. En noggrannare specifikation av kostnaderna behöver inte presenteras. Energimyndigheten anser att kostnadskalkylen är en sekretessbelagd företagshemlighet enligt 24 § 20 punkten i offentlighetslagen (621/1999).

I byggnadstidtabellen ska anges ledningens uppskattade byggnadstidtabell samt när ledningen ska tas i bruk.

3.1.4 Utredning om hur nödvändig ledningen är med tanke på tryggheten av elöverföringen

Sökanden ska lägga fram en utredning om hur nödvändig ledningen är med tanke på tryggheten av elöverföringen, dvs. utreda varför ledningen behöver byggas och vad dess användningsändamål är.

Anslutningsledning

Med anslutningsledning avses en elledning för ett eldriftsställe eller för ett eller flera kraftverk, och med vilken abonnenten eller abonnenterna ansluts till elnätet.

Om det är fråga om en anslutningsledning ska det av utredningen framgå tydligt objekt som ansluts till nätet med ledningen i fråga, dvs. om det är fråga om ett eldriftsställe eller en elproduktionsanläggning. Av utredningen ska också framgå till vilken nättinnehavares nät och till vilken anslutningspunkt (t.ex. ledningsstam, transformator- och kopplingsstation, ställverk) anslutningsledningen ska anslutas.

Av ansökan om projekttillstånd för en anslutningsledning ska framgå om nättinnehavarens nät, till vilket anslutningsledningen ansluts, är ett elnät som är närmast eldriftsstället eller elproduktionsanläggningen och har en nominell spänning på minst 110 kV¹. Om eldriftsstället eller produktionsanläggningen ansluts till något annat nät än det närmaste, ska sökanden utreda varför driftsstället eller produktionsanläggningen ansluts till nätet i fråga och varför anslutning till det närmaste nätet inte är möjlig. I detta fall ska ett utlåtande från nättinnehavaren av det närmaste nätet också bifogas till ansökan om projekttillstånd. I utlåtandet ska nättinnehavaren framföra sin åsikt om att eldriftsstället eller elproduktionsanläggningen ansluts till dennes nät.

Exempel på behovsutredning för anslutningsledning:

Exempel 1: Avsikten med den kraftledning som byggs är att ansluta Frisk Vind Ab:s vindpark i Vindfara till Nättinnehavare A:s elnät vid elstationen i Elström för överföring av den elenergi som vindparken producerar till elnätet. Nättinnehavare

¹ Med detta avses endast elnät som ägs av en tillståndspliktig distributionsnättinnehavare eller stamnättsinnehavare, inte andra anslutningsledningar.

A:s elnät är det till sin nominella spänning minst 110 kV elnät som är närmast vindparken i Vindfara.

Exempel 2: Avsikten med den kraftledning som byggs är att ansluta Frisk Vind Ab:s vindpark i Vindfara till Nätinnehavare B:s elnät vid elstationen i Amperebacken för överföring av den elenergi som vindparken producerar till elnätet.

Nätinnehavare A:s elnät skulle vara det till sin nominella spänning minst 110 kV elnät som är närmast vindparken i Vindfara. Vindparken kan dock inte anslutas till Nätinnehavare A:s elnät, eftersom nätet inte har tillräcklig kapacitet för att ansluta vindparken till nätet enligt önskad tidtabell. Nätinnehavare A:s utlåtande i ärendet har bifogats till ansökan om projekttillstånd. Nätinnehavare B:s elnät är därför den närmaste möjliga anslutningspunkten.

Nätinnehavarens ledning

I fråga om en kraftledning som hör till nätinnehavarens tillståndspliktiga nätverksamhet ska nätinnehavaren i sin ansökan om projekttillstånd kort redogöra för varför ledningen byggs. I ansökan ska anges mellan vilka nätdelar kraftledningen byggs och vem som äger dessa nätdelar.

3.1.5 Utredning om ledningens miljökonsekvenser och lämplighet med tanke på områdets markanvändning

I projekttillståndet bestäms inte ruten för elledningen, och projekttillståndet tar således inte ställning till miljökonsekvenserna av den elledning som ska byggas eller markanvändningen. I ansökan om projekttillstånd är avsikten att med en utredning om ledningens miljökonsekvenser och lämplighet för markanvändningen i området föra fram om miljö- och markanvändningsfrågor har bedömts som en del av projektet. Dessa påverkar dock inte prövningen av projekttillstånd.

På grund av ovan nämnda räcker det att man i ansökan om projekttillstånd kort beskriver hur miljökonsekvenserna av den kraftledning som ska byggas och markanvändningen har beaktats i projektet. Detaljerade dokument om miljö- och markanvändningsärenden, såsom ledningens miljö- och naturutredningar, handlingar i anslutning till programmet för miljökonsekvensbedömning, utlåtanden eller beslut av kommuner, städer, NTM-centraler, Museiverket, landskapsförbund eller andra motsvarande instanser eller promemorior från myndighetsförhandlingar behöver inte bifogas till ansökan om projekttillstånd.

Energimyndigheten tar i denna anvisning inte ställning till hurdana utredningar om miljökonsekvenser och markanvändningen som krävs av kraftledningsprojekten, utan beslut om dessa fattas av den behöriga myndigheten.

3.1.6 Utlåtande av den nätverksinnehavare till vars elnät högspänningsledningen avses bli ansluten

Sökanden ska lägga fram ett utlåtande av den nätinnehavare till vars elnät den ledning som byggs ska anslutas. Nätinnehavaren ska i sitt utlåtande förorda anslutning för att projekttillstånd ska kunna beviljas. Om det är fråga om en ledning som byggs av nätinnehavaren och som ansluter nätinnehavarens egna nätdelar med varandra behövs inget utlåtande.

3.1.7 Utlåtande av distributionsnätinnehavaren på ansvarsområdet

Sökanden ska utreda i vilken distributionsnätinnehavares ansvarsområde den kraftledning som ska byggas placeras och höra nätinnehavaren om byggandet av kraftledningen. Om det finns flera nätinnehavare ska utlåtanden begäras av alla. Om det är fråga om en ledning som nätinnehavaren bygger inom sitt eget ansvarsområde behövs inget separat utlåtande.

3.1.8 Övriga uppgifter som är behövliga med tanke på tillståndsbehandlingen

Energimyndigheten ber att man i ansökan om projekttillstånd anger vem som vid behov ger ytterligare information i anslutning till ansökan om projekttillstånd.

Sökanden ombeds att anteckna sådana punkter i ansökan om projekttillstånd som sökanden anser vara sekretessbelagda företagshemligheter. Dessa punkter ska specificeras i ansökan och det ska motiveras varför ärendet är sekretessbelagt samt vilka olägenheter detta eventuellt kan medföra för sökanden, så att Energimyndigheten kan bedöma behovet av sekretess. Som nämnts ovan anser myndigheten att ledningens kostnads kalkyl är en sekretessbelagd företagshemlighet enligt offentlighetslagen, så detta behöver inte antecknas separat som sekretessbelagt.

Sökanden kan dessutom bifoga andra uppgifter som anses nödvändiga till ansökan om projekttillstånd. Ovan ges exempel på bilagor som inte är nödvändiga för behandlingen av projekttillståndet.

3.2 Innehållet i begäran om utlåtande

Om aktören ber Energimyndigheten om ett utlåtande om behovet av projekttillstånd ska man i begäran om utlåtande beskriva vad som ska göras i projektet. Om det är fråga om sanering av ett befintligt nät, ska den som begär utlåtande lämna en utredning om huruvida den befintliga ledningens slutpunkter och användningsändamål förblir oförändrade.

I begäran om utlåtande kan man framföra samma saker som i ansökan om projekttillstånd, såsom till exempel ledningens tekniska uppgifter, byggnadstidtabellen och ruttkartan.

3.3 Inlämnande av ansökan om projekttillstånd eller begäran om utlåtande

Ansökan om projekttillstånd eller begäran om utlåtande ska skickas per e-post till Energimyndighetens registratorskontor kirjaamo@energiavirasto.fi.

Om det är fråga om ett projekttillstånd för en anslutningsledning till en produktionsanläggning, kan ansökan om projekttillstånd också lämnas in via tjänsten Tillstånd och tillsyn på adressen <https://lv.ahtp.fi/fi/>.

Ansökan eller begäran om utlåtande kan också skickas per post till adressen

*Energimyndigheten
Fågelviksgränden 2 A
00530 Helsingfors*

Projekttillståndet är avgiftsbelagt. Vid tidpunkten för publiceringen av anvisningen är priset på projekttillstånd 3000 euro. Priset grundar sig på arbets- och näringsministeriets förordning om Energimyndighetens avgiftsbelagda prestationer (1217/2022) som gäller för närvarande under perioden 1.1.2023–31.12.2025.

Ingen avgift tas ut för behovsutlåtandet för projekttillståndet.

4 Delgivning av projekttillstånd

Myndigheten skickar beslutet om projekttillstånd i första hand per post till parten. Enligt 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (24.1.2003/13) kan beslutshandlingen med samtycke av den som saken gäller delges som ett elektroniskt meddelande. Således kan beslutet om projekttillstånd med partens samtycke även skickas för kännedom per e-post. Då ska man i ansökan om projekttillstånd meddela att beslutet kan delges per e-post, samt den e-postadress dit beslutet kan skickas.

Beslut skickas per e-post även till arbets- och näringsministeriets energiavdelning samt Fingrid Abp. Om sökanden vill att beslutet om projekttillstånd ska delges även till andra instanser, ska detta anges i ansökan om projekttillstånd.

5 Ändringar i beviljat projekttillstånd

Projekttillståndet för anslutningsledningen kan överföras när behovsgrunden förblir oförändrad. Detta innebär att projekttillståndet för anslutningsledningen kan överföras till en annan part när användningsändamålet för ledningen enligt projekttillståndet inte förändras. Överföringen ska anmälas till Energimyndighetens registratörskontor. Energimyndigheten meddelar inget nytt tillståndsbeslut i överföringsfall. Projekttillståndet för en ledning som hör till nätinnehavarens tillståndspliktiga nätverksamhet är inte överförbart.

På begäran av tillståndsinnehavaren kan ett projekttillstånd återkallas innan dess giltighetstid löper ut, om detta har meddelats i beslutet om projekttillståndet. När tillståndet återkallas ska parten kontakta Energimyndigheten.

Projekttillståndet är i kraft i fem år från att det har vunnit laga kraft. Den ledning som presenteras i projekttillståndet ska färdigställas inom denna tid. I Energimyndighetens beslut om projekttillstånd får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Beslutet vinner laga kraft när det inte har överklagats hos förvaltningsdomstolen inom besvärstiden. Ett lagakraftsbevis kan begäras av den förvaltningsdomstol som anges i besvärсанvisningen.

Om kraftledningen inte hinner färdigställas under projekttillståndets giltighetstid ska ett nytt projekttillstånd sökas. I dessa fall ska sökanden lämna in en ny ansökan om projekttillstånd till Energimyndigheten och meddela de ändrade uppgifterna om projektet. Utlåtanden eller andra bilagor behöver inte skickas igen om de inte har ändrats. Sökanden behöver alltså inte begära ett nytt utlåtande till exempel av nätinnehavaren inom ansvarsområdet eller den nätinnehavare till vars nät den kraftledning som ska byggas ska anslutas.

6 Innehållet i ansökan om projekttillstånd i ett nötskal

Nedan presenteras kort de viktigaste sakerna i ansökan om projekttillstånd:

- Uppgifter om den som ansöker om projekttillstånd
- Uppgifter om ledningen som byggs
 - Ledningens spänningsnivå
 - Längd
 - Viktigaste tekniska uppgifter
 - Ledningens slutpunkter
- Användningsändamål för den ledning som byggs
- Kostnadskalkyl och byggnadstidtabell
- Översiktskarta
- Utlåtande av nätinnehavaren i ansvarsområdet
- Utlåtande av den nätinnehavare till vars elnät ledningen avses bli ansluten
- Utlåtande av driftsställets eller produktionsanläggningens närmaste nätinnehavare, om det är fråga om en anslutningsledning som byggs i något annat nät än det närmaste högspänningsnätet
- Kontaktpersonens kontaktuppgifter
- Delgivning av beslut
- Eventuella sekretessbelagda ärenden